

POMAGAJ MI, DA NAREDIM SAM



Osnova za otrokovo samostojnost se zgradi v predšolskem obdobju in pri tem imamo ključno vlogo starši.

V predšolskem obdobju poteka otrokov razvoj zelo intenzivno. Ko jih opazujemo se nam zdi, da se otroci vsak dan naučijo česa novega.

Ena glavnih nalog vzgoje v predšolskem obdobju je spodbujanje otroka k razvoju samostojnosti. Pri tem imamo odrasli zelo pomembno vlogo: če smo do otroka pretirano zahtevni ali popustljivi otroci ne morejo razviti prave samostojnosti. Zdrava odzivnost staršev gradi otrokovo samostojnost in odgovornost. Prav občutek, da nekaj zmore narediti sam pa otroku vliva tisto pravo samozavest, ki bo osnova, da si bo v življenju upal spopadati z izzivi in preizkušnjami. Osnova za otrokovo samostojnost se zgradi v predšolskem obdobju in pri tem imamo ključno vlogo starši.

Tako kot na vseh področjih razvoja pa se otroci zelo razlikujejo tudi na področju samostojnosti. Sprva je samostojnost zelo tesno povezana z gibanjem, zato bodo gibalno spretnější otroci tudi bolj samostojni, starši pa jih bodo lažje podprli in jim zaupali na tej poti. Otroci, ki so gibalno okornejši, nerodni ali počasni, pa pri starših izzovejo več negotovosti, zahtevajo večjo potrpežljivost in razumevanje.

Otroci imajo običajno v sebi močno željo, da poizkušajo stvari narediti sami. Odrasli jim pri tem lahko pomagamo tako, da smo nekje v njihovi bližini, jim pustimo čas, dopustimo, da preizkušajo meje, naredijo tudi napako in jim nato pomagamo, da si pridobijo dobro izkušnjo. Proces učenja je pomembnejši kot rezultat. Smo pa starši in vzgojitelji otrokom vzgled, njihov model, saj nas otroci neprestano opazujejo in posnemajo.

Kot smo že poudarili, so med otroki precejšne razlike v razvoju samostojnosti, sprva tudi zato, ker njihov gibalni razvoj poteka zelo različno. Starši se pogosto ujamemo v past, da primerjamo malčke med seboj ali z določenimi mejniki v literaturi in, ko ugotovimo, da naš otrok nečesa še ne naredi tako kot njegov vrstnik, ga skušamo spodbujati, učiti.

Tukaj naletimo na vprašanje, kako otroku najbolje pomagamo, da bo nekaj naredil sam? Odrasli imamo pomembno vlogo pri oblikovanju spodbudnega fizičnega okolja, ki otroka pritegne k raziskovanju, ustvarjanju in reševanju problemov. Predvsem pa je zelo pomembno, da se odrasli zavedamo, kako pomembno je, da ima otrok dovolj časa, da stvari naredi sam, da pri tem lahko

naredi napako in se jo nauči popraviti, ter, da svoje naloge lahko velikokrat ponovi na različen način. Predšolski otroci se učijo z izkušnjami. V prvih šestih letih se otroci učijo zaznavati svoje telo, ga organizirati v okolju in spoznavati, kaj je varno in kaj ne. To lahko spoznajo samo z neposredno izkušnjo.



Prav občutek, da nekaj zmore narediti sam vliva otroku pravo samozavest.

V današnjem svetu se predšolski otroci pogosto zelo zgodaj srečajo s sodobnimi tehnologijami. Nekateri se hranijo, lulajo ali oblačijo in hkrati gledajo risanke, drugi imajo v ozadju ves čas prižgano televizijo. Strokovnjaki tem močnim dražljajem rečemo motilci pozornosti. Če so jim majhni otroci zelo zgodaj, zelo pogosto izpostavljeni se njihovi možgani navadijo na visoko intenzivne dražljaje. Starši se moramo zavedati pasti sodobnih tehnologij in ustvarjati otrokom okolje, kjer bodo lahko prisluhnili telesu, se osredotočili na igro, ter si sami zastavili in reševali izzive.

Literatura:

Pridobljeno na spletu: <http://www.vrtec-medvode.si/wp-content/uploads/2012/06/%C5%A0ola-za-star%C5%A1e-1-Povzetek.pdf>

https://www.vrtec-kamnik.si/images/literatura/Samostojnost_svoboda_in_samopodoba_preed%C5%A1olskega_otroka.pdf

http://www.vrtec-kamnik.si/images/literatura/Vzgoja_za_samostojnost.pdf

Kluge, I. in Pfeifer, G. (2001). To znam že sam. Radovljica: Didakta.

Juhant M. in Levč S. (2011). Varuh otrokovih dolžnosti: Čmrlj